

Aloite palveluntuottamisesta: Kultavuoren esikoulu ja apip-toiminta

Lasten ja nuorten lautakunta 11.06.2019 § 44

Kaupungin kirjaamoon on saapunut 28.5.2019 lasten ja nuorten lautakunnalle osoitettu aloite Kultavuoren esikoulun ja apip-toiminnan palveluntuottamisesta:

"Hyvät Oriveden kaupungin varhaiskasvatuksen, opetustoimen henkilöt sekä lasten- ja nuorten lautakunnan jäsenet

Kultavuorella on jo elokuussa 2019, noin kahden kuukauden kuluttua, aloittamassa kolme esikouluryhmää.

Me allekirjoittaneet vanhemmat esitämme syvän huolestuneita esikoululaisten (noin 50 lasta) suuren määrän, rajallisten sekä toisenlaiseen toimintaan suunniteltujen tilojen ja niukkojen henkilökuntaresurssien vuoksi. Lisäksi muutos koskettaa aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvia 1.- ja 2.-luokkalaisia sekä erityisluokkalaisia vuosiluokilla 1.-9., jotka myös osittain osallistuvat iltapäivätoimintaan toistaiseksi samassa ryhmässä pienempien lasten kanssa.

Erityisesti aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen yhdessä koululaisten kanssa on haastava lähtökohta. Tuntuu, että tässä "varhennetun koulupolun huumassa" on unohtunut se, että monenkaan eskarilaisen päivä Kultavuorella ei ole vain "neljän tunnin esiopetuspäivä", vaan päivälle pahimmillaan nykyisin kertyy mittaa 9,5 tuntia koulussa (aamu- ja iltapäivätoimintaa tarjotaan lukuvuonna 2018-2019 klo 7.00-16.30), esiopetusikäisille tätä hoitoa tulisi tarjota tätäkin pidempään. Monet esikoululaiset tarvitsevat vielä kunnon lepoajan päivään - miten tämä mahdollistetaan koulun touhussa ja hälinässä rajallisissa tiloissa?

Koululta käyttöön on tulossa tilat 204, 205, 218 ja 219 ja harvoin vapaana ollessaan liikuntasali. Luokista jälkimmäisiä kuluneena lukuvuonna 2018-2019 on käytetty myös opetustiloina. Kahta ensinnä mainittua on käytetty esiopetustiloina. Näistä vanhoista esiopetustiloista puuttuu mahdollisuudet lasten omaehtoiseen liikuntaan, joita on tarjolla kaupungin aiemmin käytössä olleissa esikouluissa, jotka ovat olleet mukana hankkeessa "Lasten omaehtoisen liikunnan ja pitkäkestoisen leikin vahvistaminen varhaiskasvatuksen toimintakulttuurissa 2017-2019". Kultavuoren

vanhoissa opetustiloissa ei toistaiseksi ole lapsilähtöisiä leikkiin tai liikuntaan sopivia ratkaisuja lainkaan.

Tilat siis vain heikkenevät sekä sisällä että ulkona verrattuna aiempien vuosien muiden laitosten esikoulutiloihin. Jo aiempina vuosina myös muissa esikouluissa tarjolla on ollut kielikasvatusta, erityisopetusta, tutustumiskäyntejä kouluun, sen oppilaisiin, tiloihin ja henkilökuntaan eli saavutetut uudet hyödyt liittyvät lähinnä esiopetuksen koulumaistamiseen, yhdenvertaistamiseen, nivelvaiheen ajankohtaan ja oppilashuollon saavutettavuuteen, jotka voisi toteuttaa lapsilähtöisemmin. Pelkäämme myös, että muutos kaventaa perusopetuksen erityisopetusresursseja, jos jatkossa koulun erityisopettajat hoitavat erityisopetuksen.

Esiopetusikäisten lasten määrä ei kaksinkertaistu, vaan kasvaa tätäkin isommaksi, mutta tilojen määrä ei nouse samassa suhteessa. On myös huomattava, että kasvavaa lapsiryhmää ei ole huomioitu esiopetustilan pihan, WC-tilojen, eikä naulakko- ja kuivurutilojen suunnittelussa, eikä olemassaolevia rakenteita voi toisiksi muuttaa, vaikka niitä remontoitaisiin. 50 lasta sadevarusteineen vie paljon eteistilaa, 50 lasta tarvitsee monta WC-tilaa (2. kerroksen käytävällä vessoja on 5 kpl, joista yksi invavessa, ja 2 vessaa tytöille, 2 pojille, näitä käyttävät myös erityisluokat, molemmat uudet 1.-luokat, joissa n. 40 lasta, it-luokan, musiikkiluokan ja kirjaston Mediateekin sekä liikuntasalin käyttäjät), 50 esiopetusikäistä lasta tarvitsee tiloihin rajausta ja erillisyyttä myös turvallisuuskulmasta. On erikoista, ettei keskitettyyn esikouluun siirtymistä tehty vuosina, jolloin ikäluokat ovat luontaisesti pienempiä ja jolloin alkuvalmistelut ja muutokset olisi ehtinyt ajoissa toteuttaa.

Aivan liian usein jo kuluneena lukuvuonna on vielä kohtuullisen kokoisessa iltapäiväkerhossa ollut ohjaajille vieraita lapsia, lapsille vieraita ohjaajia, lähes päivittäin avonaisia pihaportteja, jopa lapsia liikkumassa alueilta toisille ilman aikuista. Miten muutos on etukäteen huomioitu koulun turvallisuussuunnitelmassa? Vaikka opetustilojen maksimihenkilömäärä ei täytyisikään, täyteen ahdettuja tiloja ei voi pitää tämänkaltaiselle toiminnalle tarkoituksenmukaisina.

Resursseja eskareiden ja toisaalta isompien koululaisten omalle, rajatulle, turvalliselle ja toiminnalliselle ap/ip-hoidolle siis kaivattaisiin. Myös erilaisia rauhoittumis-,leikki- ja liikuntatiloja on saatava enemmän uusittuine leikkivälineineen. Nykyisessä esiopetusryhmissä lapsilla ei ole aktiivisessa käytössä edes lepotiloja sänkyineen ja puhtaine vuodevaatteineen, vaan

nukutaan patjoilla/säkkituoleilla, jotka eivät ole henkilökohtaisia. Lepo voi jäädä häiriintyneeksi ja epidemiat levitä, jos lapsiryhmien määrä nousee ja sama menettelytapa jatkuu.

Esikoululaisissa on myös paljon tukea tarvitsevia lapsia, tulevana vuonna poikkeuksellisen paljon sekä esikoulussa että ko. koulun 1.-luokilla. Iltapäivätoiminnassa on jopa kehitysvammaisia, jotka helposti työllistävät yhden aikuisen täysin. Pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin kuuluvia lapsia ei saa laittaa yli 20 hengen luokkiin, mutta aamu- ja iltapäivätoiminnassa vain taivas on rajana, jos sekään.

Miten esiopetusryhmän muille lapsille on ajateltu moninaisissa tilanteissa taata aikuisen ohjausta, kasvatusta, apua, syliä ja lohtua? Entäpä esimerkiksi erilaisten retkien tekeminen lähiympäristön eri kohteisiin - miten tämän toteutetaan suunnitelluilla niukoilla henkilöstöresursseilla turvallisesti? Retket ja vierailut eri kohteisiin ovat ehdottoman tärkeitä niin esikoululaisille kuin koululaisille, sillä esikoulun oma piha-alue (myös laajennettuna) on rajallinen.

Vetoamme, että kaavailtuun toimintamalliin tehdään tarvittavia muutoksia, jotta lapsemme saavat turvallisen ja mielekkään esikouluvuoden ja jotta myöskään aamu- ja iltapäivähoidon laatu ei enää heikkene. Nyt kaavailuilla suunnitelmilla emme näe olevan mahdollista taata lapsillemme rauhallista, turvallista, esikoulun opetussuunnitelman tavoitteet täyttävää esikouluvuotta, eikä mielekästä, virikkeellistä aamu- ja iltapäivätoimintaa tätä tarvitseville lapsille.

Toivomme Oriveden kaupungin haluavan luoda imagoa lapsiläheisenä paikkakuntana, jossa myös esikoulujen ja peruskoulujen resurssit ovat lähtökohtaisesti kunnossa joka vuosi. Orivedellä on kaikki valit käsissään, sillä esi- ja perusopetus on laadukasta ja erityisluokkia on tarjolla. Mahdolliset toimenpiteiden keskittämisestä saatavat hyödyt ovat nähdäksemme haittoja niukemmat. Oriveden kaupungilla on jatkuvaa pulaa pätevistä lastentarhanopettajista sekä lastenhoitajista. Isompi yksikkö ja liian nopeasti toteutettu muutos kuormittaa myös jo nyt tiukilla olevaa esiopetushenkilöstöä ja riski menettää hyvää henkilöstöä kasvaa, sairaslomista puhumattakaan. Siivouksen määrää on merkittävästi nostettava.

Tämä panostus esikoululaisiimme olisi nyt tärkeää ennaltaehkäisevää toimintaa, jolla olisi todennäköisesti vähentävä vaikutus myöhempään tuen tarpeeseen, korjaavaan työhön,

lasten ja nuorten erilaiseen psyykkiseen ja sosiaaliseen oirehtimiseen sekä mielenterveyttä tukevaan oppilashuoltotyöhön. Nyt suunnitellussa mallissa riski siihen, että esikouluikäinen lapsi kokee esikoulupäivän (+ap/ip-toiminnan) itselleen turhan raskaaksi ja kokee jääneensä huomiotta, on liian suuri.

Meillä aikuisilla on vastuu vaatia lapsillemme parempaa. Me toivomme lapsillemme rauhaa paitsi oppia yksilölliseen tahtiin, myös aikaa ja rauhaa syödä, leikkiä ja levätä sekä mahdollisuutta saada turvaa ja lohdutusta, päästä syliin. Me vanhemmat toivomme, että voimme edelleen kuulla lapsen päivän kulusta henkilökohtaista tietoa, emme vain sitä, kuinka ohjaaja tai hoitaja on vaihtunut pitkin päivää, eikä tieto ole kulkenut.

Toivomme, että lastemme esikoulupäivät ja siirtymätilanteet esikoulutiloissa/koulussa (esim. eteisessä ja ruokailutilanteissa) eivät olisi liian haastavia pienen ihmisen sietokyvyllä väkimäärän paljouden, melutason, tilojen ahtauden, turvattomuuden ja henkilöstöresurssien niukkuuden vuoksi.

Muistutamme, että aamu- ja iltapäivätoimintaa sitoo perusopetuslaki (628/1998), jossa todetaan muun muassa seuraavista asioista:

Oppilaalla on oikeus turvalliseen oppimisympäristöön pykälä 48 §. Henkilöstömäärän on oltava riittävää ja pätevää pykälä 48 §. Kuluneena lukuvuonna 2018-2019 ohjaajia on ollut parhaimpina hetkinä 6-8 ja kouluikäisten lasten määrä n.32. Jo tämä on tuntunut jopa kouluikäisestä valtavalt, liian suurelta määrältä. Onko päätöksissä kysytty palvelun asiakkaan, lapsen, mielipidettä vaikkapa 50 lapsen esikoulusta tai 50-70 lapsen iltapäiväkerhosta? Uskallatteko kuulla nämä mielipiteet siten, että lapset konkreettisesti ensin näkevät lapsimäärän kaavailuissa tiloissa leikkimässä, liikkumassa, opiskelemassa, pukemassa toppa- tai sadevaatteita? Uusi ops nimenomaan kannustaa lapsia aktiivisiksi toimijoiksi, joilla tulee olla vaikutusmahdollisuuksia. YK: n lapsen oikeuksien sopimuksen (LOS) artiklassa kolme puolestaan säädetään, että "kaikissa julkisen tai yksityisen sosiaalihuollon, tuomioistuinten, hallintoviranomaisten tai lainsäädäntöelimien toimissa, jotka koskevat lapsia, on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu". Tässä Oriveden kaupungin tekemässä päätöksessä keskittää 3 eskariryhmää Kultavuoreen, ei todellakaan voida nähdä lapsen edun olleen ykkössijalla ylempänä lueteltuihin seikkoihin perustuen.

Myös esiopetusta sitoo samainen perusopetuslaki 628/1998, jonka pykälässä 3 todetaan, että opetus on järjestettävä oppilaan

ikäkauden ja edellytysten mukaisesti ja sen tulee tukea oppilaiden tervettä kasvua ja kehitystä. Lisäksi opetuksen tulee tapahtua yhteistyössä kotien kanssa. Tässä muutoksessa huoltajien esiopetuspaikkatoiveita ei ole kuultu, ei esikoululaisten eikä koulutulokkaiden vanhemmille järjestetty riittävää, faktoihin perustuvaa etukäteistietoa esiopetustiloista, -järjestelyistä eikä vastuuajuisista toukokuussa 2019, koska muutos ei yllä mainittuihin seikkoihin vedoten ole ollut riittävän valmisteltu.

Esiopetusta koskeva lainsäädäntö korostaa huoltajien osallisuutta. Oriveden kaupungin esiopetussuunnitelmassa todetaan, että "huoltajien mielipiteitä ja tietoja kuullaan sekä heidän antamaansa palautetta hyödynnetään esiopetuksen kehittämisessä". Olemme osaltamme tuoneet huolemme näistä esikoulun järjestämiseen Kultavuoren koulussa lukuvuonna 2019-2020 liittyvistä epäkohdista nyt julki. Muutokset koskevat paitsi tänä vuonna koulupolun aloittavia lapsia myös tulevia ikäryhmiä. Mikäli koet, että haluat allekirjoittaa aiheesta tehdyn nettiadressin, tee se sivulla : <https://www.adressit.com/>.

Joukko Kultavuoren tulevien esikoululaisten ja iltapäiväkerholaisten vanhempia, muita perusopetuksen ja iltapäivätoiminnan järjestämisestä huolestuneita"

Oriveden kaupunginvaltuusto on päättänyt yhdeksi kasvatus- ja opetuspalvelujen tavoitteeksi esiopetuksen siirtämisen kouluihin lukuvuonna 2019–2020. Varhaiskasvatuksen palveluverkkoa on käsitelty lasten ja nuorten lautakunnassa, hallituksen varhaiskasvatusseminaarissa, talousarviovuoden 2019 tavoitteiden käsittelyn yhteydessä sekä kevään valtuustoseminaarissa. Tulevien esioppilaiden huoltajille on lähetetty esiopetuksen järjestämistä koskeva tiedote ja järjestetty koko kaupungin yhteinen vanhempainilta 6. maaliskuuta. Lisäksi tuleville esioppilaille ja heidän huoltajilleen on järjestetty tutustumisilta Kultavuoren kouluun ja esiopetustiloihin 21. toukokuuta. Esiopetustilojen fyysinen oppimisympäristö ei ollut vielä tutustumispäivänä täysin valmis, sillä tilat ovat olleet osittain isompien lasten käytössä kuluvana lukuvuonna. Kesän aikana koulujen tilat siivotaan ja oppimisympäristö rakennetaan aina tulevaa lukuvuotta varten.

Esiopetus tuli velvoittavaksi vuonna 2015, ja sen jälkeen esiopetusta on valtakunnallisesti alettu yhä enemmän järjestää perusopetuksen koulujen yhteydessä. Myös Orivedellä 70 prosenttia esiopetuksesta on jo nykyisin järjestetty kouluissa. Esiopetuksen järjestämiseen koulujen yhteydessä eivät ole

vaikuttaneet kustannussäästöt vaan esiopetuksen tasalaatuisuus koko kaupungin tasolla sekä lasten ja perheiden yhdenvertaisuus palvelun järjestämisessä. Lapsen koulupolku alkaa nykyisen käsityksen mukaisesti kuusivuotiaalle tarjottavasta maksuttomasta esiopetuksesta. Esiopetuksen tavoitteena on edistää lapsen kehitys- ja oppimisedellytyksiä sekä vahvistaa lapsen sosiaalisia taitoja ja tervettä itsetuntoa leikin ja myönteisten oppimiskokemusten avulla. Orivedellä esiopetuksen arjessa korostuvat muun muassa kiireettömyys, leikki, omatoimisuuden ja yhdessä toimimisen harjoittelu, erilaiset työtavat, toiminnallisuus, liikunnallisuus, tutkiminen, rohkaisu, kannustaminen, innostaminen, osallisuus, yksilöllinen huomiointi, ajattelurauhan antaminen, lepo ja virkistys sekä toisen ihminen, luonnon ja rakennetun ympäristön kunnioittaminen.

Kunnat vastaavat esiopetuksesta ja osoittavat jokaiselle lapselle esiopetuspaikan. Huoltajilla on ollut mahdollisuus hakea lapselleen esiopetuspaikkaa myös muusta kuin kunnan osoittamasta lähikoulusta. Orivedellä lapset ohjautuvat oppilaaksiottoalueen mukaiseen koulutaloon esiopetusvuodeksi ja jatkavat ensimmäisellä luokalla samassa koulussa tuttujen aikuisten ja kavereiden kanssa. Esioppilaat pääsevät osaksi koulun toimintakulttuuria sekä arjessa että erilaisissa koko koulun yhteisissä tapahtumissa. Eri-ikäisiin koulun oppilaisiin tutustuminen on lapselle merkityksellistä, myös kummioppilastoiminnasta on saatu hyviä kokemuksia. Lapsi pääsee jo esiopetusvuoden aikana tutustumaan koulun fyysiseen oppimisympäristöön ja harjoittelemaan omatoimisuutta. Esiopetusvuoden aikana esikouluryhmässä kasvetaan ja opitaan yhdessä sekä tehdään yhteistyötä alkuopetuksen, erityisesti ensimmäisen vuosiluokan oppilaiden kanssa.

Keskeisenä pedagogisena perusteluna esiopetuksen järjestämiseen kouluissa on esi- ja alkuopetuksen yhteistyön turvaaminen, sillä se mahdollistaa lapsen kasvamisen ja kehittymisen omaan yksilölliseen tahtiinsa. Myös kuluvana lukuvuonna Kultavuoren koulussa on toteutettu esiopetuksen ja ensimmäisten luokkien yhteistyötä. Yhteistyömalli toimii lapsen tuen ja eriyttämisen rakenteena. Nykyisen käsityksen mukaisesti se on lapsen oikeus, ja esi- ja alkuopetuksen järjestämisen tulevaisuuden näkymänä onkin luokaton esi- ja alkuopetus. Esi- ja perusopetuksen henkilöstön yhteistyö lisää osaamista oppivan yhteisön periaatteiden mukaisesti, erityisopettajan tuki ja joustavat ryhmittelyt arjessa mahdollistuvat, lasten yksilöllinen eriyttäminen mahdollistuu ja lapselle turvallisten aikuisten määrä kasvaa.

Lapsen eheän esiopetus- ja sitä täydentävän arhaiskasvatuspäivän mahdollistaminen koko kaupungin tasolla nähdään tärkeäksi arvoksi. Orivesi on mukana seudullisessa Opetushallituksen rahoittamassa Hyvinvoiva koululainen -hankkeessa. Hankkeen laaja tavoite on jäsentää esi- ja alkuopetuksen oppilaiden oppimisen ja huolenpidon

kokonaisuutta sekä luoda malli eheästä kokonaiskoulupäivästä, joka

- edistäisi oppilaiden hyvinvointia ja oppimista (ennaltaehkäisevä vaikutus),
- loisi uusia matalan kynnyksen mahdollisuuksia lasten ja perheiden tukemiseen,
- lisääisi toiminnan laatua ja tasa-arvoisuutta lasten ja perheiden kesken ja
- lisääisi lasten mahdollisuuksia harrastuksiin.

Valtakunnalliset opetussuunnitelmamuutokset vaikuttavat esi- ja perusopetuksen järjestämistapaan. Ensimmäisen vieraan kielen eli A1-kielen opetus alkaa jatkossa viimeistään 1. luokan keväällä. Oriveden oman kielipolun mukaan varhennettu kielikasvatus kuuluu myös esioppilaille, ja siinä hyödynnetään yhteistyötä alkuopetuksen kanssa. Lisäksi Tampereen kaupunkiseudulla tehdään parasta aikaa selvitystä 5-vuotiaiden esiopetuksesta. Kun 6-vuotiaiden esiopetus toteutetaan koulussa, nivel siirtyy varhaiskasvatukseen ja esiopetuksen välille. Mahdollinen 5-vuotiaiden esiopetus toteutetaan päiväkodeissa.

Tulevana lukuvuonna Kultavuoren koulussa on tämänhetkisen tiedon mukaan 49 esioppilasta, ja heistä noin 30 lasta osallistuu lisäksi esiopetusta täydentävään varhaiskasvatukseen. Lasten määrä tarkoittaa kolmea 16–17 esikoululaisen ryhmää. Kuluvana lukuvuonna Kultavuorella on ollut yksi esiopetusryhmä, jossa on ollut 16 lasta. Jokaisessa esiopetusryhmässä tulee työskentelemään vähintään kaksi aikuista: esiopettaja sekä lastenhoitaja tai koulunkäynninohjaaja. Lisäksi esi- ja alkuopetuksen kokonaisuudessa työskentelevät erityisopettaja, erityisluokanopettaja ja koulunkäynninohjaajia lasten tuen tarpeiden mukaisesti.

Eri esiopetusryhmille rakennetaan oma päivä- ja viikkorakenne, jolla saadaan luotua lapsille eheä ja mahdollisimman kiireetön sekä kasvua ja oppimista tukeva esiopetus- ja hoitopäivä. Samalla saadaan koulun sisä- ja ulkotilat mahdollisimman toimivasti ja joustavasti eri ryhmien käyttöön. Kultavuoren opettajat suunnittelevat esiopetuksen pedagogiikan opetussuunnitelman mukaisesti. Nykyinen esiopetuksen opetussuunnitelma ja pedagogiikka korostavat mm. toiminnallisuutta, leikkiä ja yhdessä tekemistä, mutta se ei lainkaan tarkoita sitä, että kaikki toimisivat yhdessä isona joukkona. Massaopetusta ja massavarhaiskasvatusta ei siis ole suunnitteilla vaan eri ryhmien yhteistyössäkin lapset jaetaan nykypedagogiikan mukaisesti eri aikuisten ohjaamiin ryhmiin. Esiopetuksen järjestelyt kolmen ryhmän kesken tarkentuvat elokuussa, kun kaikki esiopettajat ovat selvillä. Yhden esiopettajan rekrytointiprosessi on vielä kesken, mutta kasvatus- ja opetushenkilökunnasta tiedotetaan huoltajia elokuussa ennen esiopetuksen alkamista.

Kultavuoren koulun tilat tukevat esi- ja alkuopetuksen

opetussuunnitelman toteuttamista ja soveltuvat siten esiopetukseen ja sitä täydentävään varhaiskasvatukseen erinomaisesti. Tilat kestävät jopa valtakunnallisen vertailun, sillä ne on suunniteltu ja remontoitu juuri esiopetusta ja sitä täydentävää varhaiskasvatusta varten. Esiopetukseen ja ensimmäisen vuosiluokan oppilaille on varattu oma kerros, jossa esioppilaille on oma nykyaikainen sisäänkäynti, aidattu leikki- ja ulkoilupiha sekä jokaiselle oma naulakkolokerikko vaatteiden säilytystä varten. Esiopetuksen tiloina toimii neljä tilaa (204, 205, 218, 219), joiden lattiapinta-ala on yhteensä on 216 neliometriä. Luvuissa ei ole mukana käytävä, wc-, eteis- ja varastotiloja. Lisäksi on käytössä toisen kerroksen muita tiloja esimerkiksi eriyttämistä varten. Esiopetuskerroksessa on lisäksi 217 neliometrin kokoinen koulun yhteinen liikuntasali, joten liikkumista tukevien rakenteiden luominen esiopetus- ja hoitopäivän ajaksi on luontevaa. Lisäksi samassa kerroksessa esi- ja perusopetuksen käytössä ovat mediateekki ja musiikkiluokka, joiden lattia-ala on yhteensä miltei 200 neliometriä.

Esiopetustiloissa on pienille lapsille soveltuvat kalusteet sekä toiminnallisuutta tukevia pedagogisia ratkaisuja. Esiopetustilojen suunnittelussa on otettu huomioon lasten levon tarve. Lepotilassa on jo valmiina yhdeksän päiväkodeissa käytettyä kaappisänkyä, josta saa päiväleposängyn kahdeksalletoista lapselle. Lisäksi on käytössä esiopetusta varten hankittuja patjoja. Kokemuksen perusteella kaikki hoidossa olevat esikoululaiset eivät halua nukkua ja se on usein myös vanhempien toive. Rauhoittumishetki kuuluu kuitenkin jokaiseen esiopetus- ja hoitopäivään.

Toiminnallisuus, liikkuminen, ulkoilu ja ulkona oppiminen kuuluvat jokaiseen esiopetuspäivään. Orivedellä aktiivisesti toimiva Liikkuva koulu -ohjelma kuuluu myös esioppilaille osana koko kouluyhteisön arkea. Esikoululaisten omalla piha-alueella on leikkimistä ja liikkumista mahdollistavia välineitä, ja pihaa laajennetaan kesän aikana. Myös koulun iso piha ja sitä ympäröivä luonto ovat esioppilaiden ja kasvattajien käytössä. Kultavuoresta on lisäksi erinomaiset retkeilymahdollisuudet esimerkiksi Paltanmäen maastoon sekä kävelyetäisyys moniin kaupungin liikuntapaikkoihin. Ei tosin ole tarkoituksenmukaista, että kaikki lähtevät isona joukkona kaupungille tai vaikkapa metsäretkelle vaan tämäkin toiminta suunnitellaan lapsen edun mukaisesti.

Esiopetusta annetaan Kultavuoren koulussa päivittäin neljä tuntia, kello 9.15–13.15. Tämän lisäksi huoltajat voivat valita lapsilleen maksullista esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta. Esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta säätelee varhaiskasvatuslaki, ja muun muassa pedagoginen toiminta ja henkilöstömitoitukset määräytyvät sen mukaisesti. Seudullisen vertailun mukaan Oriveden henkilöresurssit ovat erinomaiset. Esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus järjestetään koulun tiloissa lapsen eheän esiopetus- ja varhaiskasvatuspäivän periaatteiden mukaisesti. Esiopetusta täydentävä

varhaiskasvatusaika on sama kuin päiväkodeissa eli 6.30–17. Lisäksi ilta- ja yöhoitoa tarvitseville lapsille järjestetään vuorohoitoa Holman vuoropäiväkodissa.

Esiopetusvuoden yhtenä tavoitteena on, että lasten kehitykseen ja oppimiseen vaikuttavat ongelmat havaitaan, niihin puututaan ja ennalta ehkäistään näin mahdollisesti ilmeneviä vaikeuksia. Kultavuoren koulun erityisopetusressursissa on huomioitu tulevien esioppilaiden määrä ja tuen tarve. Orivedellä lapsi saa tarvitsemansa tuen oppimiseensa ja hyvään arkeen, sillä kouluissa on monipuolista pedagogista osaamista sekä riittävästi tukipalveluja. Esi- ja perusopetuksen seutuvertailun (2017) mukaan Orivedellä on perusopetuksen jokaisella luokka-asteella koko seudun pienimmät ryhmäkoot, samoin erityisopetus- ja koulunkäynninohjaajaresussia on laskennallisesti lasta kohden eniten koko seudulla.

Jokaisella lapsella on oikeus kasvaa ja kehittyä omista lähtökohdistaan käsin sekä esiopetuksessa että sen jälkeen koululaisena. Lapselle järjestetään hänelle sopiva ja riittävä tuki monialaisena yhteistyönä perheen kanssa. Tukea tarvitseville esioppilaille saadaan järjestettyä strukturoitu, tuettu ja pedagogisesti laadukas esiopetusvuosi. Esikoulun opettajan, ohjaajien ja laaja-alaisen erityisopettajan lisäksi Kultavuorella on erityisluokanopettajan ohjaama pienryhmä, joka on tarkoitettu vaativaa erityistä tukea tarvitseville esikoululaisille ja vuosiluokkien 1–2 oppilaille. Tämän lisäksi kaikille kouluyhteisön oppilaille esikoululaiset mukaan lukien kuuluvat opiskeluhuollon palvelut eli heidän oppimisensa ja hyvinvointinsa tukemiseksi on käytössä terveydenhoitajan, lääkärin, kuraattorin ja psykologin palvelut. Myös yhteisöllinen opiskeluhoito ja siihen liittyvät tapahtumat ja koulukohtaiset teemat tukevat myös esioppilaiden turvallisuutta ja hyvinvointia. Lisäksi koulukohtainen turvallisuussuunnitelma päivitetään vastaamaan tulevan lukuvuoden tarpeita.

Ensimmäisen ja toisen luokan oppilaille sekä erityistä tukea tarvitseville tarjotaan mahdollisuutta aamu- ja iltapäivätoimintaan, joka on avoinna 7 - 16.30. Aamupala tarjoillaan apip-toiminnassa mukana olevilla lapsilla Kultavuorella hieman ennen kahdeksaa. (Nämä käytännön järjestelyt tiedotetaan ennen eskarien hoidon ja ykköskakkosten apip-toiminnan alkamista.) Ensimmäisen ja toisen luokan oppilaille tarjottava aamu- ja iltapäivätoiminta järjestetään koulun ja esiopetuksen tiloissa. Apip-toiminta ei ole lakisääteistä palvelua, mutta Orivedellä sitä halutaan tarjota lasten ja perheiden tukemiseksi. Pääsääntöisesti esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus ja koululaisten apip-toiminta järjestetään eri tiloissa. Äärivuoroissa (varhaiset aamut ja myöhäiset iltapäivät) on tarkoituksenmukaista, että esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus ja koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta järjestetään yhteisenä toimintana. Se säästää henkilöresurssia kohdennettavaksi aktiivisimpaan toiminta-aikaan, ja lasten on mielekkäämpää saada toisistaan

seuraa kuin olla yksin tai kaksin hoitajien kanssa. Varhaiskasvatuksen ja apip-toiminnan yhteisiä teemallista yhteistyötä järjestetään lasten toiveiden mukaisesti luuvuoden aikana. Pedagogisesti ammattitaitoiset kasvattajat huolehtivat, että hoito- ja apip-ryhmien koostumus tukee lasten yhteistoimintaa ja kasvua.

Myös kehitysvammaisilla lapsilla tulee ensisijaisesti olla mahdollisuus osallistua oman koulun aamu- ja iltapäivätoimintaan samoin kuin muutkin koulun oppilaat. Myös tukea tarvitsevalla lapsella on oikeus tuntea itsensä arvokkaaksi sekä kasvaa ja kehittyä omista lähtökohdistaan käsin, yhdessä toisten lasten kanssa. Toki he osallistuvat toimintaan kukin tuettuna omien mahdollisuuksiensa mukaisesti. Inklusion periaatteiden mukaisesti erityisoppilaita ei eristetä omiin ryhmiin tai omaan iltapäivätoimintaan. Turvallisuusasiat otetaan toki huomioon samoin kuin yleisopetuksessa olevien lasten kohdalla. Jokaiselle tulee taata turvallinen, yhteisöllinen ja virikkeellinen oppimisympäristö myös kerhotoiminnassa. Myös vaativaa erityistä tukea tarvitsevia lapsia kannustetaan omatoimisuuteen, ja suuri osa erityisluokan oppilaista ei käytä lainkaan apip-toiminnan palveluita. Vuosiluokilla 7 ja 8 on 29 vuosiviikkotuntia ja 9. luokalla tuntimäärä on 30. Tämä tarkoittaa sitä, että oppilaiden koulu alkaa pääsääntöisesti kello 8 ja päättyy kello 14. Heti koulun jälkeen heille tarjotaan välipala. Erityisluokan oppilaat osallistuvat ip-toimintaan siis vasta 14.30 jälkeen, jolloin jo osa esioppilaita ja ykköskakkosista on lähtenyt kotiin.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnassa voitte lukea lisää kaupungin verkkosivulta osoitteessa <http://www.orivesi.fi/fi/palvelut/kasvatus-ja-opetus/esi--ja-perusopetus/aamu--ja-iltapaivatoiminta>.

Koteihin lähetetään kesäkuussa lasten hoitoaikakysely. Kuljetusoppilaiden aikataulut selviävät heinä-elokuun aikana. Niistä ilmoitetaan Wilman kautta elokuun alussa. Wilma-tunnukset lähetetään koteihin paperipostina kesäkuussa. Ennen esiopetuksen alkamista huoltajille tiedotetaan esiopetuksesta vastaavasta henkilökunnasta sekä esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen järjestelyistä. Kultavuoren tulevien esioppilaiden huoltajille järjestetään elokuussa vanhempainilta, ja vanhempainillan ajankohdasta ja sisällöstä tiedotetaan Wilmassa.

Kasvatus- ja opetusjohtajan päätösehdotus:

Lasten ja nuorten lautakunta merkitsee aloitteen tiedoksi ja toteaa, että se ei aiheuta toimenpiteitä.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin.

